

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVI

Número 2262

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 14 de juliol de 1922

.....LOLUL PEL

"SWAN" SAFEETY SIMPLE AUTOMATICAMENTE

De Barcelona a Manresa
i de Reus a Puigcerdà,
per mi podeu preguntà;
tinc la nomenada extesa.

DESDE 22'50 Ptas.

EN LES PRINCIPALS PAPERERIES

MABIE. TODD & CO LTD. - FAB^{TA} 133-135 OXFORD ST. LONDRES
AGENT G^{RA} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Del 3 al 20 de juliol

Exposició i venda d'articles per a
BANYS, CAMP I VIATGE

Preus baratíssims durant els dies d'Exposició

Trajos de bany per a senyora, cavaller i nens, Gorres i Mocadors, Bornusos, Espardenyes, Maletins, Banyeres, Dutxes, Banyes, Llimpiesa, etc. Bancs per a jardí, Sillons de mimbre «Chaiselongues, Taules de marbre i ferro, Hamacs, Neveres, Geladores, Mosquiteres, *Mundos vienesos*, Maletes, Sombrereres, Sacs de mà, Sacroba bruta, etc.

PERFUMERIA "GREEN", COLONIA I ROM QUINA

Es detalla en Frasqueria i a dojo, la més superior i econòmica

INTENSAMENT PERFUMADA

Venda exclusivament en aquests Magatzems,
Confeccions i Sombreros per a senyora i nena,
models autèntics de Paris.

GRANS DESCOMPTES

SASTRERIA A MIDA

Gèneres gran novetat - Preus limitats - Grans rebaixes
en Camiseria, Corbateria, Gèneres de punt i barrets de palla

O C A S I Ó !

Grans lots en cristalleria, llosa i bateria de cuina, baratíssims

ESTOMAGO & INTESTINOS, GASTROL MIRET

REMEDIO SEGURISIMO ● PROBARLO ES CURARSE

DE VENTA EN TODAS PARTES

Bicicletas

PRECIOS-IVEROSIMILES

• **ARAGON 229**

BARCELONA.

SARNA

(RONYA)

ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura SENSE BANY
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i

Parlament, 17

BARCELONA

Bastons

Els millors, els més nous i els més forts

ELS REGALEM

si ens els demana, ben demanats, una nota maca

Bastoneria Americana

Passatge Bacardí - Rambla - Plaça Reial

NOTA.—Reserva absoluta

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRONICA

“Don Juan” i En Cambó

El banquet de la «Lliga», malgrat els seus sis mil menja-truites, no ha tingut èxit. El *Don Juan de España*, malgrat la seva magnífica presentació i el talent mostrat per En Martínez Sierra, tampoc ha tingut èxit. I és que la gent està fadigada de trobar-se sempre amb el mateix *Don Juan* i la mateixa «Lliga», amb idèntica «diada» i idèntica escena. Aquest banquet ha estat com el de 1916 i el dels interventors i el de la Victòria; com el *Don Juan de España*, l'hem vist igual an el *Tenorio* d'En Zorrilla i al d'En Tirso i al d'En Molière i fins an el d'En Bartrina, que és el més pintoresc de tots els *Tenorios* que's fan i desfan.

Si jo fes un *Don Juan*, el faria distint de tots els *Don Juan* coneguts. Li faria portar banyes, perquè tothom n'ha portades, fins Júpiter, el déu dels déus, quan era Júpiter. Demostraria que canviava cada setmana de dona, per a que no descobrissin que l'estimar no li provava i tenia d'estimar setmana sí, setmana no. I sobre tot, no el faria morir penedit, ni en el darrer moment, com en el *Tenorio*, ni durant tot el darrer acte, vestit de frare, com en el teatre «Goya». Moriria com hauria viscut, desafiant al cel i al rector de la parròquia. Però acudim a veure un nou *Don Juan* i topem amb l'etern *Don Juan* de Tots Sants, xerraire, espadatxi, afortunat i «pavero», que's dedicà al cel per no convertir-se en un *vieux marcheur*. I, naturalment, ens sentim defraudats.

Com ens vàrem sentir defraudats amb el banquet, on En Cambó res de nou digué, perquè, com *Don Juan*, ja ho tenia tot dit. En Cambó té agotades totes les declaracions amoroses. Un dia ens digué que el regionalisme català mai seria comprès pel reste d'Espanya, i l'aplaudiren. A l'endemà anunciava que la llibertat de Catalunya ens vindria per l'Espanya gran, fent propaganda regionalista per les terres espanyoles, i l'aplaudírem. Un altre dia, afirmava que ell, ni els seus entrarien en cap govern que no dongués ga-

ranties fermes de resoldre el plet de Catalunya, i l'aplaudiren. A l'endemà, tornava a ésser ministre; reconeixent que el seu ministeri cap garantia oferia a les reivindicacions catalanes, i l'aplaudiren. Un altre dia, confessava que preferia el catalanisme estrident i anhelant, al catalanisme mansoi, que troba que tot està bé, i l'aplaudiren. A l'endemà excomunicava an els catalanistes estridents, preferint els mansois, i l'aplaudiren...

Es el *Don Juan* de la política, com *Don Juan* és el Cambó de l'amor. Aquest enganyava dones, i aquell electors. L'un canviava d'estimades perquè en tenia moltes. L'altre canvia d'idees, sense dubte perquè li'n sobren. L'un, *Don Juan*, practica l'insistència en l'amor, basada en la infidelitat. L'altre, En Cambó, predica la perseverància, fonamentada en la inconsistència. Per als dos tots els medis condueixen al fi. No creuen més que en si mateixos i en la feblesa dels demés. *Don Juan de España* fart de carn, se ficà a frare. En Cambó, fart de poder i de diners, se farà catalanista.

Lo pitjor és que ja no'ns diverteixen per haver-se amanerat. Són dues capsas de sorpresa, ja sense sorpresa. Els hi passa, lo pitjor que els hi pot ocórrer a dos homes que havien crescut per lo inesperat que nodria les seves vides i ara, no tenen ja interès. *Don Juan*, sembla recitar *El secretario de los amantes*, i En Cambó els editorials de *La Veu*.

PARADOX

Cursa original

Recordem la frase d'En Rusiñol: Això no és un banquet; això, és un acte. El banquet de la «Lliga» era un acte i ademés quelcom molt arbitrari. Era una cursa.

Naturalment que nosaltres no anem a fer sospitar que els comensals podien córrer com uns cavalls. Lluny de nosaltres tota semblança que no sigui sostenir com a uns perfectes bípedes, als bons regionalistes banquetejadors, però el banquet, insistim, era una cursa, en la qual els corredors eren diputats, i la meta una xifra.

Ordre fou donada per la «Lliga» de que els diputats s'encarreguessin d'inscriure en els seus districtes, el més gran nombre possible d'assistents al banquet. Aviat la competència quedà reduïda an En Miracle, en el districte de Sant Feliu de Llobregat, i an En Creixell, en el districte de Manresa. L'Agulló era el jutge de camp que anava rebent les inscripcions i marcant les xifres que a vegades senyalaven la victòria d'En Miracle, i a vegades la d'En Creixell.

Però tres dies abans del banquet una nova va córrer, adversa an En Miracle: li sobraven doscents tiquets. Endebades oferia viatge gratis; endebades, sumava el viatge, noves compensacions recreatives. Els electors de Sant Feliu, no acceptaven.

I tres dies abans, també arribaven els tiquets d'En Creixell. N'hi havién 544. Com a l'any vuit, a l'any vint-i-dós, el manresà tornava a salvar a la pàtria.

L'Agulló, entusiasmat, proposà:

—Hauríem de posar piçarra al balcó, com en els dies d'eleccions.

Les precisions de l'Agulló

Els periodistes, acostumats a reduir numèricament les gran gentades, pensaven, midant el saló del banquet:

—An aquí hi hauran unes cinc mil persones.

Els uns que més, els altres que menys, arribà el dinar, i quan ja eren als postres, se'ls hi va acostar l'Agulló, sol·lícit, optimista, donant copets an aquells periodistes que eren els notaris de l'acte. La pregunta se feu desseguida:

—Escolti Agulló. Què ens podria dir el número exacte de comensals?

L'Agulló feu veure que rumiava:

—Descomptats els de Lleida que no han baixat per la pluja. Descomptats el d'Arenys, som 7842.

Així, precís. Ni un més, ni un menys. Com a l'endemà d'unes eleccions.

Se despedí l'Agulló, i va acudir En Motllor, el fondista, és a dir, la casa:

—Què els hi ha semblat?

Els periodistes, estigueren a punt de respondre: «Molt malament. En Regás, ha triomfat. En Regás va servir, quan lo del Parc Güell, molt millor, donant dos plats calents». Callaren, i feren la mateixa pregunta que a l'Agulló:

—Quants coberts ha servit?

En Motllor, pensà una mica:

—Sis mil doscents.

Portava mil cinccents menys que l'Agulló. Els periodistes desistiren de seguir preguntant, per por de que no fossin més que quatre gats i se'ls hi espatllés la informació.

El banquet «fenómeno» de la «Lliga» tingué un èxit espectacular. Contant els alcaldes, regidors, diputats, senadors, agricultors, empleats de l'Editorial, de la Banca Marsans, Banc de Catalunya, urbans, municipals, burots i algú que altre policarpi, i algun senyor Esteve del carrer de la Boqueria, arribaren a 4.500 en prou feines.

I com que hi havia gana i poc menjar, En «Papitu» Agulló se'n anà a Can Cullaretes a dinar, sens pensar que l'amo de Can Cullaretes, és En Miquelet Regás, ex amic d'En Cambó i ex soci de la «Lliga».

Coses del «Gráfico»

El *Día Gráfico* és un periòdic gran, més gran que tota la premsa europea — incluint-hi el *Patufet* — reunida. L'única llàstima és que tot i essent un diari gran, ningú ha lograt encara fer-ne un gran diari. A l'Ateneu, molt encertadament, li diuen *La ventafocs*.

Quant *El Día Gráfico* era dels alemanys i s'omplena de radiogrames de Nauen i Wilemshawen, tenia un director que's deia, o li deien el senyor Argila. El senyor Argila, tenia, de tant en tant idees.

Una tarda del desembre de 1915, el senyor Argila abandonà el despatx on estava instalada la direcció i s'en anà cap a la sala on, estissores i pinzell en mà, els redactors confeccionaven el diari.

—Senyors! — digué amb tò solemniàl, — he tingut una idea!

—Oh! Jornada memorable! — digué l'*Amichais*, que llavors hi feia reportatge. — El senyor Argila ha tingut una idea!

—Si senyors, — continuà el director. — He tingut l'idea, amb motiu d'aquests rumors de suspensió d'hostilitats a tots els fronts durant la nit de Nadal, de fer un número extraordinari per a commemorar el naixement de Nostre Senyor. I a més he tingut l'idea... de preguntar a vostès que els hi sembla que s'hi podria fer.

El Comte de Carlet, que feia les notes de societat digué:

—En primer lloc, podríem publicar la *Navidad*, de Figaro...

El senyor Argila li sortí al pas:

—Tindrem massa feina per a traduir-lo...

Espectació general. En Fontdevila reia per sota les seves ulleres lluentes que semblaven de caramello...

—No, senyor Argila, — s'atreví a dir el Comte de Carlet. — Jo vull dir En Larra, l'escriptor espanyol...

—Ah! respongué el digne precursor d'En Cullaré. — Demanaria masses diners per a fer l'article...

El comte de Carlet, tingué d'amagar la cara bufant de tant riure, darrera un volum del *Almanac Gotha*...

En Pich es fira

Sí, senyors. No ho facin córrer, però Don Joan Pich i Pon, fabricant de bombetes i Comisari de l'Exposició d'Indústries Elèctriques se compra un altre auto.

Ja fa dies que Don Joan corre garatges, visita representants, assaija marques.

No fa gaire ja estava mig decidit, s'havia entusiasmat amb un *Chassis* i ja parlava de com haurien de carrossar-li.

—Voldria que fos tapiçat amb pell bona, sap? — va dir En Pich.

—Tafilet? Maroquin?

—No, més bo. Pell de petaca!

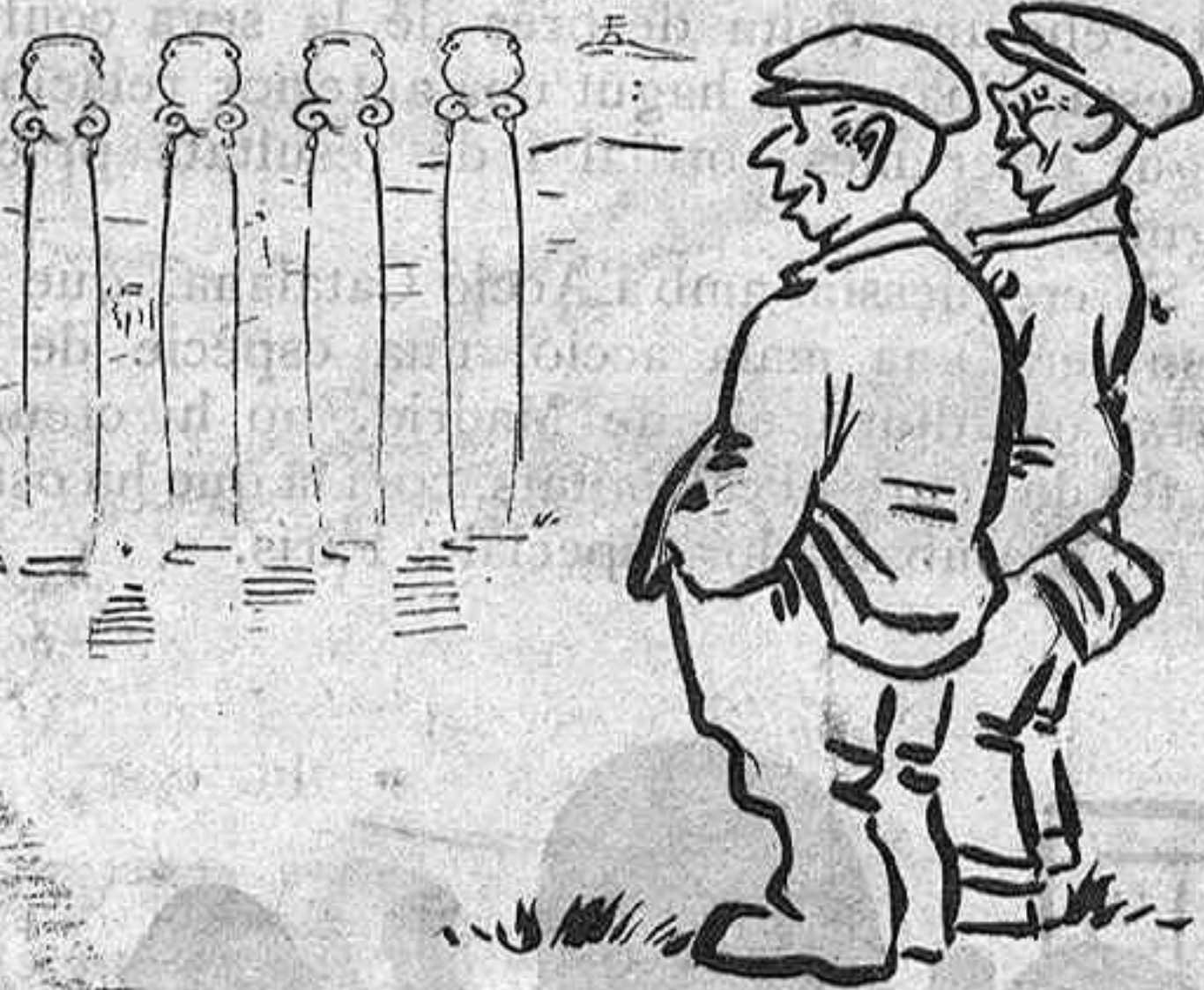
DESPRÉS DEL BANQUET

— Ya lo ve, doña Abdulla, lo tenía sano y bueno, y desde el banquete del domingo que no ha hecho nada bien.

Material per a les barricades que farà la «Lliga», quan es tracti de defensar la independència de Catalunya.

Les columnes d'Hércules.
— Sí, d'Hércules-Pich-Cambó.
— Allà dins hi ha les estables d'Augles.
— Quin serà l'Hércules que les netegi?

— Ens han ensarronat. El dinar no val 15 peles.
— Set i mitja al menys deuen ésser per a l'acció política.
— D'això se'n diu enganyar pagesos!

Els noms estranys

Un grup d'empresaris de bars i cafés de Barcelona, animats de les millors intencions volguè fundar un diari que defensés llurs interessos. Se reuniren una pila de cops, discutiren, estudiaren pressupostos; i a la fi se decidiren a donar a la llum la publicació que titularen *Atlante*.

Passà un mes. El diari no responia als esforços de la direcció, de la redacció i de l'administració. *Atlante* era quasi desconegut entre el públic. Vingué un canvi de direcció. S'investigà la causa del fracàs. S'anà quiosker per quiosker, a demanar perquè el periòdic no's venia.

El primer amb qui toparen aclarà l'incògnita.

— És que no volen vendre'l.

— I doncs? No surten els comptes? La comissió no és prou remuneradora?

— Sí senyor, però ningú sap pronunciar el nom. Els uns diuen *Adelante*, els altres *Alante*... I tothom se fa un lío...

I l'opinió dels venedors imperà. *Atlante* ha canviat de nom un d'aquests dies.

La missió del «delegat»

Sols fa uns quants dies, que allí en aquella immensa estació soterrània de París, nomenada «Quai d'Orsay», va descendir el «delegat» de la Conferència Nacional Catalana.

No sabem quina importància devien donar, els nois de la Conferència, a la missió d'aquest «delegat» a París, però sí que creiem que qualsevol, fora d'En Massó i Llorens, la podia desempenyar a les mil meravelles. Els que sabem la història d'hom afortunat d'En Massó i Llorens, per molts gestes heroics que aquest porti a cap, no podem per menys que somriure al pensar en l'estranya convivència d'aquest almogàver de nou encuny, amb el quefe dels Tartarins de Barcelona, l'ex ministre de molta gràcia i poca justícia En Bertrán de Mocito.

Nosaltres que hem viscut a París, i hem dedicat moltes hores a estendre hi el catalanisme entre els catalans allí residents, podríem explicar una pila d'anècdotes d'aquella casa que pomposament es titula

«Centre Català», i on el susdit «delegat» anà a trucar. Sols vos en vui explicar una.

En el temps de que vos parlo, era president d'aquella casa, En... perdoneu que'm guardi el nom, ja que com molt bé diu la dita, el nom no fa la cosa. El President d'aquell Centre—això era durant la guerra—era un xicot català i nacionalista de debó. Treballava per Catalunya com un desesperat, organitzava reunions, cercava quartos, és dir, francs, pels voluntaris, i procurava que aquests diguessin que lluitaven per la llibertat de Catalunya. Tots respiravem, ja que semblava que el Centre anava a fer bon dat, però aquell gran xicot, com nosaltres li deiem, era sastre.

Un bell jorn, per ell, rebé una tarja pregant-li se servís passar per l'Ambaixada d'Espanya. Ell tot espantat ho comunicà a sos amics. «Què dec fer?» preguntava. Temia i amb raó (ja que no veia cap motiu perquè a l'Ambaixada s'interessessin per ell) que intentessin fer-li una mala jugada. Però a la fi revestint-se de valor, el sastre President del Centre Català de París, se'n anà a l'Ambaixada Espanyola.

A la sola vista de la seva tarja fou immediatament aconduït a les habitacions particulars de l'ambaixador senyor Quiñones de León, i allí sens dir-li altra cosa i quan ell s'esperava rebre una forta reconvençió per sos procedirs nacionalistes, l'ambaixador li feu pendre mida per quatre trajos, deixant al seu gust l'escollir la roba. Pocs jorns després, aquell xicot deixava la Presidència del «Centre Català» i ostentava en ses targes, junt amb un escut espanyol, una ratlla que deia textualment: «Tailleur de M. l'Ambassadeur d'Espagne». La política, la mà esquerra d'En Quiñones

de León, que ha arribat a Ambaixador sense seguir la carrera diplomàtica, havia obtingut la pèrdua per la causa catalana d'un xicot que prometia molt.

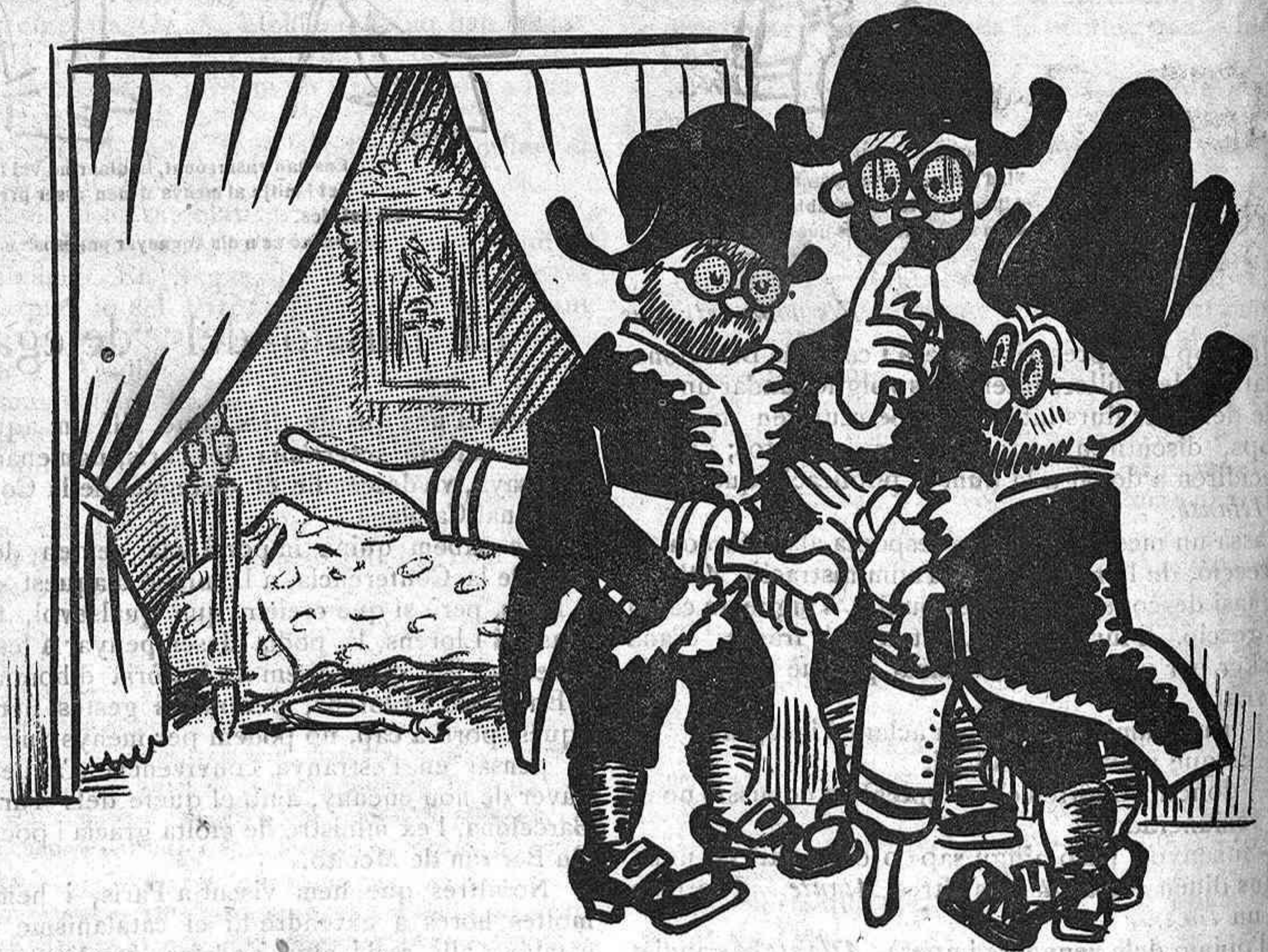
Vos explico això, cars llegidors, per a que vegeu que el «Centre Català» de París, sempre ha estat de pega. O sos presidents han sigut uns vers mon-futistes, o bé s'han deixat guanyar pels afalacs de l'Ambaixada.

Tornant al «delegat», aquest que encara no hem pogut saber, ni sisquera quina missió hi portava a París, s'entrevistà amb la Junta del «Centre Català», i donà una conferència allí, sense tó ni só, plena de vaguetats i sense dir sisquera, amb tot i parlar molt del plet de Catalunya, quina solució creia que tenia d'ésser la del seu plet; és més, creu ell, segons digué, que la solució encara està molt lluny, i acabà oterint als del Centre diners per a ampliar aquest, oferiment que no acceptaren, doncs són una mena de gent que no volen mals de cap.

Si En Massó i Llorens, i els d'Acció Catalana no fossin dins el camp nacionalista uns nou vinguts, sabrien que, a Barcelona, hi ha qui coneix molt bé a quasi tots els bons elements catalans a l'estranger, i si son parer haguessin demanat, així com el «delegat» rebé una visita després de la seva conferència, aquesta, d'haver-hi hagut una anterior relació, hauria pogut ésser més cordial i de resultats pràctics tot seguit.

Si creguessim amb l'Acció Catalana, que ens temem serà una mala acció, una espècie de «manga corta» que diuen els de Madrid, no hi creuríem pel sol fet de veure-hi calamitats, com la que ha ostentat el càrrec d'Ambaixador especial a París.

BOLVA

EN POL GRAVISSIM

—No sé si li han pujat els números al cap o és que no pot pair la fartanera.

Don Juan de España

GLO- SARI

LA COMPANYIA MÉS PROFITOSA

Quina és? Aquella que enlaira l'idea que tenim de nosaltres mateixos, que afalaga i fomenta les nostres dèries; aquella que ens fa creure que nosaltres valem més de lo que en realitat valem; que descobreix en nosaltres qualitats noves. La més grossa satisfacció que ens pot donar un amic és que, al deixar la seva companyia, ens en tornem a casa amb una major estima de nosaltres mateixos produïda per les lloances de l'amic.

Tot és amor propi en l'home: No és amable sinó aquell que ens lloa i afalaga. Els astuts saben jugar tan bé aquesta arma, que sempre que els convé fer-se amics d'algú, comencen per lloar-lo. Aquest és el camí de fer fortuna.

Aquest és el nus que manté lligats a uns quants amics, és la força de cohesió d'una penya.

No és possible l'existència d'una penya si els que

la componen no's diuen els uns als altres, de paraula i per escrit, que són els homes de més talent de la ciutat. Són els portaestandart del talent. Fora d'ells el talent va escàs. Que pocs n'hi ha que en tinguin! Però ells en tenen tots i en proporcions fabuloses!

Ai, del que s'atreveixi a dubtar del talent d'algun d'ells! Individualment, cada un se'n alegrarà, però col·lectivament, per esperit gregari de comunitat i amb un sentit profund de la defensa pròpia, tots s'ajuntaran per a proclamar que aquell qui ha dubtat del talent de l'amic, és un ase.

Qui vulgui ésser trompetejat com home de talent, ja ho sap, que's fiqui en una penya. Llavors podrà dir o escriure les més grans inèpcies, caure en ridiqueses d'estil i de pensament, ésser un poeta fracassat, ésser la mateixa *niaiserie* disfressada de malícia i de petulància... no hi fa res. Els de la penya sonaran la trompeta cada dia per a proclamar-lo l'home de més talent de la ciutat i de la seva època.

Beneïdes les penyes, més fecundes, més pròdigues que les mares en la cria de grans homes!

XARAU

Feia temps que sentíem dir aquí a l'impremta que el paper anava tan car. Des de que hem vist una obra de l'Ors a ral que no ho creiem, encara que dit sigui amb perdó de l'«il·lustre mestre», ni ell podia arribar a menys, ni la madrilenya «Novela Semanal» a més.

ELS AMOR IMPEROLS

Ahir

—Que Déu te guardi, la gentil donzella!
 —Déu sigui amb tu, minyó galan i ardit!
 —Jo t'am com l'ocellet ama l'ocella.
 —Jo t'am com l'estrelleta ama la nit.

—I de aqueix gran amor, si no és debades,
 quina prova, minyona, me'n vols dar?
 —Una anella infinita d'abraçades
 i un enfilall de besos per gustar.

Avui

—Déu te guard, aixerida Caterina!
 —Ell sigui amb tu, Melció, i no't deixi mai.
 —T'estimo com el gall a la gallina.
 —I jo t'estimo com l'ovella al xai.
 —I d'aqueix gran amor que'l teu cor tanc,
 quina prova, minyona, és la que'm dons?
 —Un armari tot ple de roba blanca
 i un mitjot ben curull de «patacons».

PERTENECE A LA BIBLIOTECA
 ATENEO DEL BARCELONÉS

NOVEDADES

Dissabte tingué lloc el benefici del popular actor, Joan Bonaté. Per la tarda, es posà en escena la comèdia *El Infierno* i per la nit, *Los caciques*.

Les dues obres, que són una creació del beneficiat, satisfieren, com sempre, al nombrós i distingit públic que omplia la sala i que no escatimà aplaudiments ni elogis al simpàtic actor.

Dilluns s'estrenà la comèdia en tres actes *El Faro*.

Obtingué una esplèndida interpretació en la que's distingiren la senyora Alba, senyoreta Ladrón de Guevara, senyors Bonafé, Rivelles etc., fent això que fos ben acollida pel públic.

ROMEA

Apaches ha sigut l'última obra estrenada per la companyia d'En Martínez Sierra en aquest teatre, servint també de comiat.

Procedent del francès i traduïda al castellà pel senyor Gutiérrez Roig, *Apaches* ha perdut amb la traducció, l'única cosa que la podia fer estimable, l'ambient. Desaparegut aquest, sols en resta una de tantes obres pel·lículesques, que més aviat fadiguen que altra cosa.

Cal elogiar, sens reserves, a la senyora Santolaria i senyor Martori per l'encert que tingueren en la interpretació de llurs respectius papers, car ho feren amb tota justesa i ponderació.

Fem constar la llaor admirable realitzada per la senyoreta Leal, senyor Collado, Baena, i així mateix els demés.

La presentació pulcre, acurada.

GOYA

Finida la brillant actuació de la companyia d'En Thuillier que es comiada diumenge, dilluns debutà la d'En Martínez Sierra amb els mateixos elements que fins ara havia actuat al «Romea».

L'obra de debut fou la tragicomèdia *Don Juan de España*, estrenada, original d'En Gregori Martínez Sierra.

Don Juan de España és digne de l'espectació que l'anunci de la seva estrena havia causat.

De disposar d'espai, estudiariem detingudament aquesta exquisida producció de don Gregori Martínez Sierra. No essent així, sumarem les nostres sinceres felicitacions a les moltes que té rebudes.

El senyor Martínez Sierra ha sapigut vessar en el *Don Juan de España* tota la distinció que com autor i director posseeix; per això, merescudament tingué que aparèixer cada final d'acte a rebre les xardoroses demostracions que el nombrós i escollit públic reunit al teatre «Goya» li tributava.

La bella producció del senyor Martínez Sierra obtingué una interpretació acabadíssima. Serveixin els noms de la senyora Santolaria i senyor Martori per significar l'elogi que fem a tots els intèrpretes.

POLIORAMA

Ha confirmat l'èxit que obtingué al teatre «Tívoli» la companyia de l'eminent actriu Mercè Pérez de Vargas, la curta tanda de funcions donades an aquest bonic teatre.

Cap obra nova, però totes elles una primorositat d'interpretació per part de tots.

Dimècres, amb la seva funció d'honor, es despedí la Pérez de Vargas, poguent admirar novament llurs excepcionals dots amb la interpretació de *Retazo*.

CÓMICO

Es un èxit merescut lo de la revista *Que és gran Barcelona*.. El seu autor Manolo Fernández ha relligat una sèrie de quadres que distreuen i fan passar l'estona agradable..

Crida força l'atenció el quadre de «La Vicaria» d'En Fortuny. La musica del mestre Martínez és senzilla, però molt simpàtica.

Autor i intèrprets foren cridats al escenari, rebent el premi del públic, que segueix omplint cada dia l'afortunat teatre.

ESPAÑOL

Dues funcions, dos èxits. *Magdalena la mujer adúltera*, *Cobardías* i *Lo que no muere*, serviren per a que el públic demostrés novament les simpaties que sent per En Perelló.

Debutà l'actriu Amparo Ferrándiz. No cal dir que fou rebuda amb els aplaudiments de sempre.

BOSQUE

No's pot pas demanar més de l'actuació de la parella Loreto-Chicote an aquest teatre, demostrant els graciencs que saben admirar com cal, les coses que s'ho valen.

Dilluns s'estrenà l'apropòsit *El Templo de Thémis*.

Inútil és dir que l'obra i els que la interpretaren, foren aplaudits a desdir.

Res, que tots els elements són apropiats per a fer passar vetlades agradoses an aquest favoregut teatre, amb acert dit del *Bosc*.

COMEDIA

Dissabte debutà an aquest elegant col·liseu, la Companyia Claramunt-Adrià, veient-se confirmat, pel nombrós i distingit públic que omplia la sala, l'èxit que assoliren a l'«Orfeó Gracienc».

La funció, dedicada a homenatjar la memòria del malaguanyat escriptor En Joan Ventura Rodríguez, autor de les obres representades, *El jardiner*, *La dona de gel* i *La revolta social*, assolí un èxit complet.

Diumenge, tarda i nit, es representà *La xocolatereta*, obtinguent, per part de tots, una acurada interpretació.

Per a demà i diumenge, tarda i nit, hi ha anunciada la formosa obra, *La victòria dels filisteus*.

TEATRE D'ART

Com estava anunciat, el dissabte tingué lloc a l'«Estudi Cirera» la segona sessió de *Teatre d'Art* de la sèrie que vé organitzant l'actriu Mercè Nicolau.

L'obra elegida, *Nora (Cara de nina)*, de Ibsen, serví per a demostrar-nos una vegada més la senyora Nicolau el talent que posseeix i que la col·loca entre les primeres figures del nostre teatre. Però... on no hi ha un però?—Na Mercè Nicolau amb tot, no estigué pas massa encaixada en la *Nora* ce la famosa obra ibseniana, car la psicologia d'aquest personatge no trobà una justa interpretació en l'excel·lent actriu, sobretot per ço que fa referència als primers actes de l'obra, encara que no hem d'oblidar amb les moltes dificultats en que's troba la senyora Nicolau, per a donar-li una interpretació acabada. En conjunt, bé; i molta i bona voluntat.

Els demés, no anomenem a ningú, feren lo que pogueren... que ja és molt.

Fem constar que si nosaltres tinguéssim la sort de posseir el talent del senyor director, segurament corrent el perill d'una greu equivocació, hauríem procurat que lo mateix la part artística que l'escènica, perdent ampulositat, guanyés en realitat, que ens atrevim a creure que val més.

Per a demà, *Monna Wanna*, de Maeterlinck.

MUSIQUERIES

Dissabte passat va celebrar-se al Palau de la Musica Catalana, la IX Festa de la Musica.

El discurs presidencial que anà a càrrec del mestre nordamericà Kurt Schindler promogué una veritable manifestació d'amor patri.

Asseguda al tron la regna de la festa que ho era la bella damisella Concepció Patxot Pell, començà la repartició de premis que transcorregué en mig del més gran entusiasme, cantant moltes de les cançons premiades, obtenint totes un sorollós èxit ço que provà el bon encert del jurat!

FOOT-BALL

C. D. Europa - C. de S. de l'Avenç

Heu's aquí que hi ha febra de donar «copas» i cada diumenge en el camp dels «europeos», se n'hi disputen una. El diumenge se jugaren la regalada per En Lluís Hernández, els dos bàndols més amunt citats.

Els «europeos» i els de Sant Andreu són uns bons xicots i molt castiços, que se saben fer d'ells el públic, i encara que no siguin internacionals, nosaltres els considerem capaços d'això i molt més, o sinó al temps.

A l'entrar en el camp, saludarem al nostre gran amic Joan Matas, President de l'Europa, i li ferem les següents preguntes:

—.....?

—Sí, «Nolus», el nostre club segueix endavant i tots estem desitjosos de fer un bon paper, doncs comptem amb elements...

—.....?

—De jugadors nous, cap; mai de la vida! el club té confiança amb els que fins ara ens han sigut adictes; ara que per a millorar el joc que tenen, la tècnica, el estilisme, farem venir un entrenador del que tenim les millors referències.

—Sí, un Cambó del futbol, veritat?—diguérem nosaltres.

—Justa! I creiem que amb un bon element que els entreni, la propera temporada ens serà molt beneficiosa.

Quan anavem a fer-li una altra pregunta, el «refri» xiulà per a començar el partit i ens despedírem.

El partit va anar molt bé, jugant els dos equips amb força fe. Guanyaren els de l'Europa per quatre *goals*, que foren fets per En Cros, primer, tercer i quart; l'Alegre amb el cap feu el segon, els andreuencs no'n pogueren fer cap.

Els últims «cartuchos»

En l'antic camp del Barcelona es jugaren les finals del campionat de segona categoria, entre l'Atletich de Sabadell i l'Ateneu Sportiu de Sant Feliu de Guíxols. Els de la terra dels panyos perderen per un *goal* i diu que no se'n sabien avenir... Què hi farem! La vida és com un tramvia de circumvalació, dona tantes voltes... Una altra vegada serà, Germà.

R. C. D Español - F. C. España

L'Español comença a guanyar.—Per dos contra un—«apenas me llamo Pedro» que diuen els castellans—el primer *team* de l'Español va guanyar al de l'Espana.

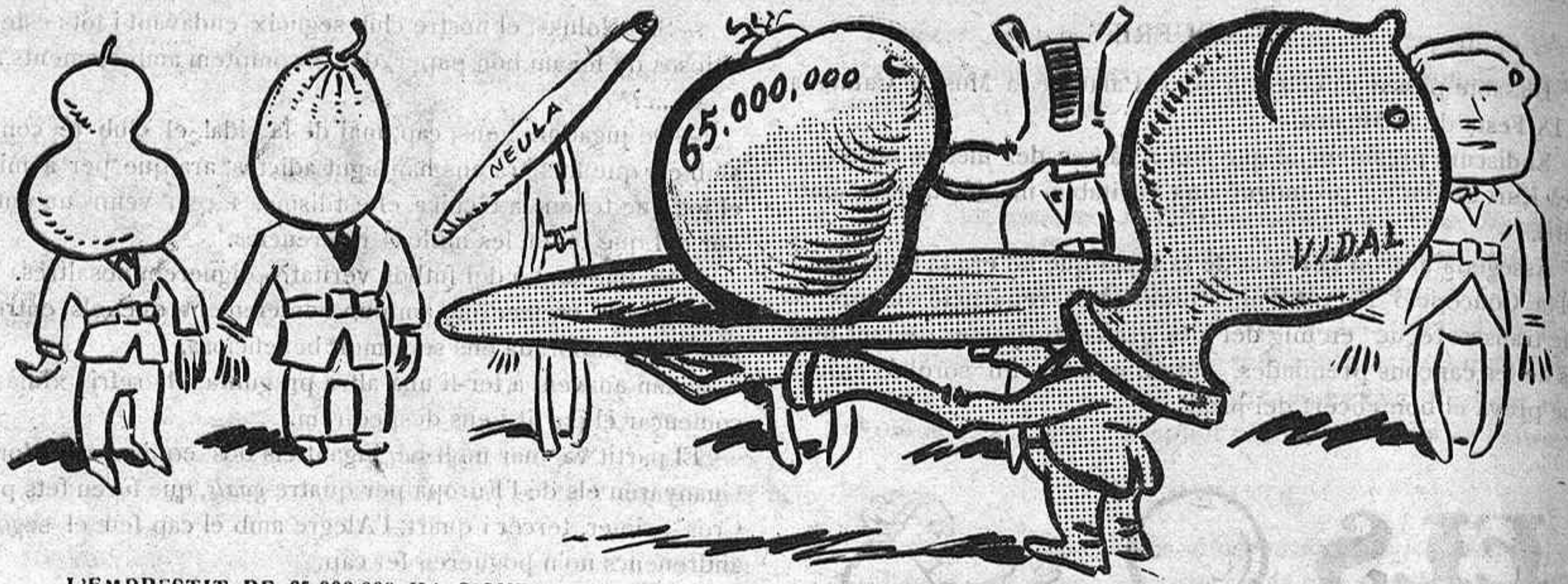
Creiem que l'Español podia haver guanyat d'algun tanto més, però una Comissió Sportiva, que pels seus fets és un xic passada a la història, sembla que fa el que pot per a que els *nuevos elementos* no juguin dos dies seguits en el mateix lloc.

Això té dos greus inconvenients, primer, que no's guanyen partits i en segon lloc, que els que encara no coneixem a tota la genova sofrim lamentables confusions.

EL CONCURS D'ANUNCIS

Els que han cridat més, però que no han tingut premi

L'EMPRESTIT DE 65,000.000 HA SIGUT APROVAT

—Nois, aquí teniu una poma per a la set. De moment, ja en teniu per a entretenir vos.

El passat diumenge hi va haver qui es pensava que En Toni-juan, era el *zaviano* Spencer. Es diu si el pròxim diumenge aquest jugarà de porter i l'ibars de davant centre.

L'àrbitr estigué pèsim, lliurant-se de les ires del públic, prenent les de «Villadiego».

BOXA

Amb mitja entrada, que vol dir poc públic, es celebrà una vetllada al teatre «Español» de set combats. En Murall, guanyà a l'Aparicio; En Llidó, va lluitar amb En Cola i com pot suposar el llegidor, aquest últim va guanyar. Ja s'ho podia pensar En Llidó que perdria, perquè la «cola» sempre pega. En Bosch i En Puig, s'estomacaren de valent, sortint-ne vencedor el primer.

En Balué i En Rey, feren un ferm combat; en sortí guanyador En Rey, encara que el seu contrincant no ens va semblar gaire «balué». El combat Aracil-Fabregat, va acabar amb un rengle de pinyes i amb un empat. En Castañé i En Polo, varen fer deu cèntims de combat, doncs an el primer se li escapà una castanya— cosa natural essent un *castañé*,— però En Casanovas no ho va trobar tan natural, i el descalificà. Per últim En Villar i l'Albert feren un combat, amb reformes a les respectives «fachadas», dels més fermes i mascles que hem presenciats. Segons el jurat va guanyar En Villar, però ens sembla que un *match* nul hauria estat un acert.

— Demà, dissabte, a l'«Español», es donarà el combat, tan esperat pels aficionats a la clatellada, Alís-Sáez. Per fi veurem. cara a cara, als dos «asos». Qui guanyarà? La setmana que vé els ho direm.

NOLUS

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

POLSANT LA LIRA

Sembla que l'Ajuntament pensa comprar «Boria Avall» la gran tela d'En Galofre que ja té vint-i-set anys, i de pas encarregar-li al pintor tan celebrat un altra tela formosa que pugui fer-hi *pendant*,

qual tema «Calvari amunt» crec que té mig esboçat l'artista: en ell representa la vella Ciutat Comtal, pujant cap a Monjuic on l'espera el cadafalc dels seixanta sis milions: les dues obres seran col·locades al vestíbol amplíssim del «Gran Palau d'Art Modern», per a que puguin veure-les propis i estranys.

**

Per què la nostra junta de Muscus després d'havè adquirit «La Vicaria» l'obra meravellosa d'En Fortuny que tan a Barcelona dignifica, haurà volgut cometre el disbarat de comprar de passada «La Família» aquella extravagància d'En Sunyer parenta dels ex-vots de les ermites? Misteris insondables del bon gust i del furgar constant dels *modernistes!*

**

L'honorable president de la Mancomunitat per distreure's dels disgustos que a Madrid li estan donant, s'ens és fet aquarel·lista com el seu volgut company *Mestre Toni*, y segons sembla pensa exposar aviat dues o tres aquarel·les que són cosa espeterrant. Bon punt n'han tingut notícia tots els artistes del ram, son *president honorari* desseguit l'han nomenat, per a veure si així deixa de protegir els carcamals que perquè empastifen teles es creuen artistes grans.

*
*
El meu amic Nogué i Massó
que pensionat vivia a Roma,
i és molt i molt treballadò,
per a tornar, ja té una poma.
Car a Madrid ara ha lograt
de Belles Arts ser catedràtic,
i una medalla li han donat
per un paisatge poemàtic
a la recent Exposició:
Amunt i crits, Nogué i Massó.

*
*
En Mir i Trinxet
és un savi artista
que quan tè un ratet
fa d'impresionista;
jo ses impresions
les hi afanaria
perquè son visions
plenes de poesia.
Si a Câl Homs aneu,
(carrer de Canuda),
d'En Mir hi veureu
fets a correguda
uns apunts bonics
i un quadro de prova
dels porxos antics
que hi ha a Vilanova.

*
*
El monument a Fortuny
me diuen que va endavant
que estan llestes les maquetes
i aviat les exposaran.
—Seran maquetes de veres?
—Pobre de mi; no sé tant!

C. ARBÓ

Quan el Barcelona F. C. qui fa una obra meritòria en pro del
deport, inaugurarà l'Estadi de Montjuic, se li exigí el deu per
cent de l'entrada. Es recaudaren 120.000 pessetes. La junta de la
Exposició cobrà, doncs, 12.000 pessetes. Això consta en els llibres
del «Barcelona». Es pot doncs comprovar.

La «Lliga», també ha fet un acte (en profit sols d'ella), pel que
ha cobrat 12 ptes d'entrada. Ha pagat el tant per cent? Ho dubtem,
més a més després de la declaració que feu En Maynés a l'Ajun-
tament.

Madrid no para mai de donar-nos sorpreses! I lo més pintoresc
de Madrid són els funcionaris. Potser Barcelona és superior en
potència i calitat de treball en molts ordres, però la superioritat
de Madrid en la *juerguecita* i en la *frasesita* és innegable.

L'assessor tècnic del ministeri del Treball, senyor Hoyuelos,
visita l'Institut d'Orientació Profesional. Li ensenyen diversos
aparells de Psicologia experimental. Es quedà embadalit. Diu:

—Vamos, señores, eso son ciencias ocultas.

I tan ocultes, sobre tot per ell, que no les deu haver sabut
trobar mai!

Hi ha hagut a Tortosa un concurs de ramaderia. S'hi han pre-
sentat exemplars molt deficientes. Els senyors del Jurat estan lluents
i grassos. En un concurs d'homes ben peixats guanyarien el pri-
mer premi.

Un pagès, concursant, diu a un company del seu poble:

—Vaja, els nostres animals ja sé com els engreixarem.

—Cóm?

—Fent-los funcionaris!

Això de la Federació Monàrquica Autonomista, mai hem sabut
ben bé lo que és.

Algú ens ha dit: Es una espècie de dissidència de la «Lliga».
Una dissidència ben entesa. Una cosa semblant a la «Lligueta»,
nascuda de la Conferència Nacional...

—Bé, vostè que és un home de criteri, per qui es decantaria,
per la «Lligueta» o per la Federació Autonomista?...

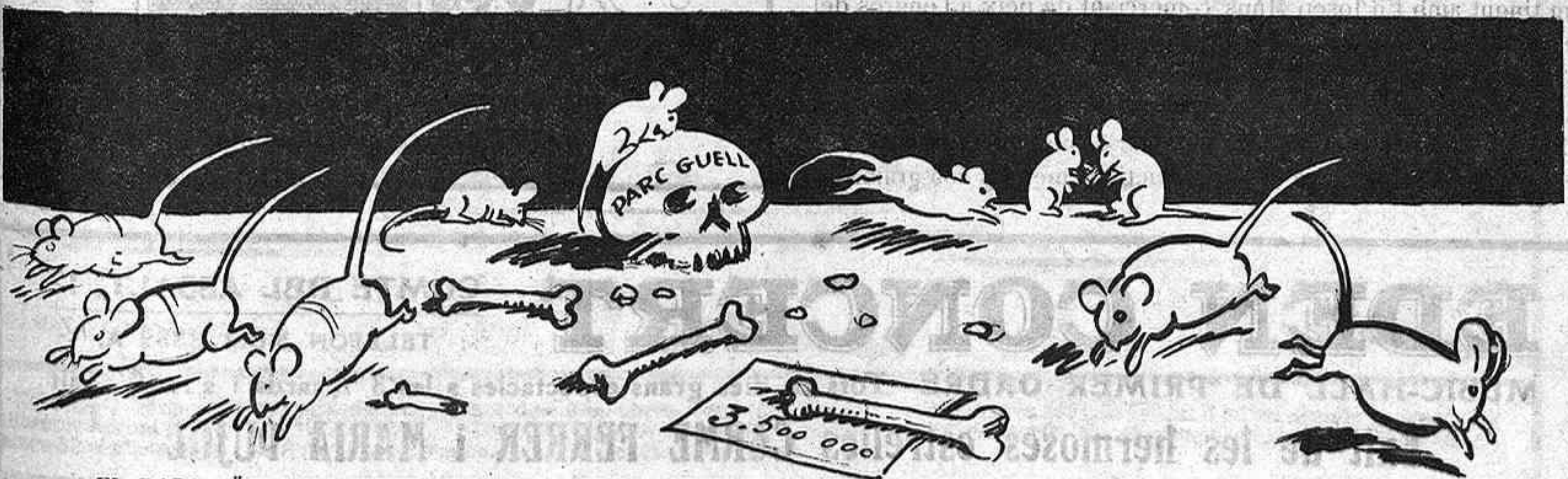
—Ara si que m'ha mort! Em trobo amb la mateixa indecisió
que aquell noi al qual li preguntaren:

—Què t'estimes més ésser, segon violí primer o primer violí
segon?

I no sabia quin era més que l'altre!

La llista de subscripció per a pagar *La Vicaria* puja molt len-
tament. Els rics de Barcelona fan el sord. La llista no pujarà fins
que s'hi fiqui la «Lliga» per entremig.

Cóm? Amb una combinació artistic-política, mitjançant la qual

EL PARC GUÉLL HA SIGUT ADQUIRIT PER LA CIUTAT

Les rates municipals hi han fet festa

En Cambó.—An aquests el poble els elegi per regidors. Jo a tu t'elegeixo per amo de aquesta casa, i vés en compte que no se't que-din la guardiola.

cada donatiu de cinc pessetes que fés la «Lliga», li valgués per un vot. Demà mateix *La Vicaria* estaria pagada.

Donem la idea. La manera la trobarà En Pol, si li donen facultats per a realitzar-la.

La «Lliga» es mou, la «Lliga» fa menaces velades, segons un periòdic. Menaces a qui? A Madrid. Les menaces d'un partit que ho fia tot en les eleccions—vegi's el discurs d'En Cambó—no faran mai por a ningú.

Car un adagi inventat per nosaltres diu: No temis a l'enemic que puja les escales de casa teva; tem al qui t'espera al carrer.

Ens comunica l'Associació Catalana d'Artistes l'haver convocat un concurs quin tema és *Monastir de Sant Cugat del Vallès*.

Entre altres premis hi figura l'obra «El fin de la Nacionalidad Catalana».

Poden concórrer al concurs literats, pintors i músics

Res, un veritable esdeveniment que amb tota seguretat acabarà de refermar la importància de dita Associació.

«La Veu», edició de la nit del darrer dilluns, diu que's gastaren en el famós banquet, dues tones 300 quilos de lluç, o sien parlant més clar 2 300 quilos. Nosaltres per una conversa que hem tingut amb En Josep Muns comerciant de peix a l'engrós del mercat de Sant Josep, sabem que dijous entregà a l'Hotel Cambó (a) Ritz, 700 quilos de lluç i divendres al matí 300, que donen un total de 1000 quilos. Resulta, doncs, que en Motllor del Ritz o En Pol de «La Veu» ens volen fer empassar 1.300 quilos de massa.

Ara bé: Comptant que cada banquetista mengés 200 grams de

peix—que no és molt—resulta que de cada quilo en menjaren cinc. Cinc per 1000 quilos són 5000. I els altres 2.160 comensals que segons «La Veu» hi havia, què menjaren? Al «tanto» Pol, que nosaltres varem tenir notable d'àlgebra.

Instantània

Una pobra vergonyanta que sempre està pidolant per Redaccions i per Centres bonos de pa, arròs i carn, un dia que varen dár-li dos bonos acostumats, exclamà —Que no podrien dar-me'n cinc avui, si us plau?—
— Per què tants bonos demana? (li preguntaren).—Veuran, com qu'és el Sant de la noia demà, tindrem convidats.

PEPET DEL CARRIL

V. Tarrida: Publicarem bona part del que envia.—Tomás Torrent i Rosés: Rebuda la seva última atenta lletra. Em sembla, si mal no recordo, que en un dels últims nombres de LA CAMPANA li vàrem contestar dient que podia fer us del treball sobre la sardana i que li publicaríem l'altre i així li repetim avui.—A F. i B. Anirà tot. Segueixi enviant notes breus, interessants i actuals com aquestes

Camera Sevillana
Baño 10

VENDES AL
COMPTAT I A PLAÇOS

No deixin de visitar
l'Exposició els dies festius

Llits daurat. Llits platejats
són d'aquesta casa l'especialitat

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/4 tarda i a les 9 1/4 nit

TELÉFON NÚM 3332 A.

Exit de les hermoses estrelles **CARME FERRER** i **MARIA PUJOL**

ULTIMAS NOVEDADES

Willy. — PICRATE LA GOLFA.	Un tomo 8.º	Pesetas 4'50
Baronesa de Orczy. — ELDORADO	»	» 4'—
Mathilde Alanic. — EL MILAGRO DE LAS PERLAS	»	» 4'—
Jeanne de Coulomb. — LA FUERZA IRRESISTIBLE	»	» 4'—
Eduardo Zamacois. — TIK-NAY	»	» 4'—
El Caballero Audaz. — UN HOMBRE EXTRAÑO	»	» 4'—
Joaquín Belda. — LOS CORREGIDOS	»	» 5'—
Ana Diaz. — LA IMPERFECTA CASADA. Avisos a las adúlteras	»	» 5'—
Eugenio D'Ors. — EUROPA.	»	» 5'—

LOS SPORTS DE MODA MANUALES PRACTICOS

Gimnástica

Lawn-tenis

Un tomo

Pesetas 2

Foot-ball

Water-polo: Jiu-Jitsu

Un tomo

Pesetas 2

Las hogueras de Castilla

Las tumbas de León - Las piedras madres - Toledo - Cuenca - Segovia - Medina del Campo - Avila - Valladolid - Palencia - León - Salamanca - Oviedo
 Evocaciones y ensayos líricos

los compuso **ANTONIO DE HOYOS Y VINENT**

Edición lujosísima

Pesetas 150

ALGO

Colección de poesías de
JOAQUIN M.ª BARTRINA
 (Nueva edición)

Un tomo

Pesetas 6

La Ciudad de Barcelona

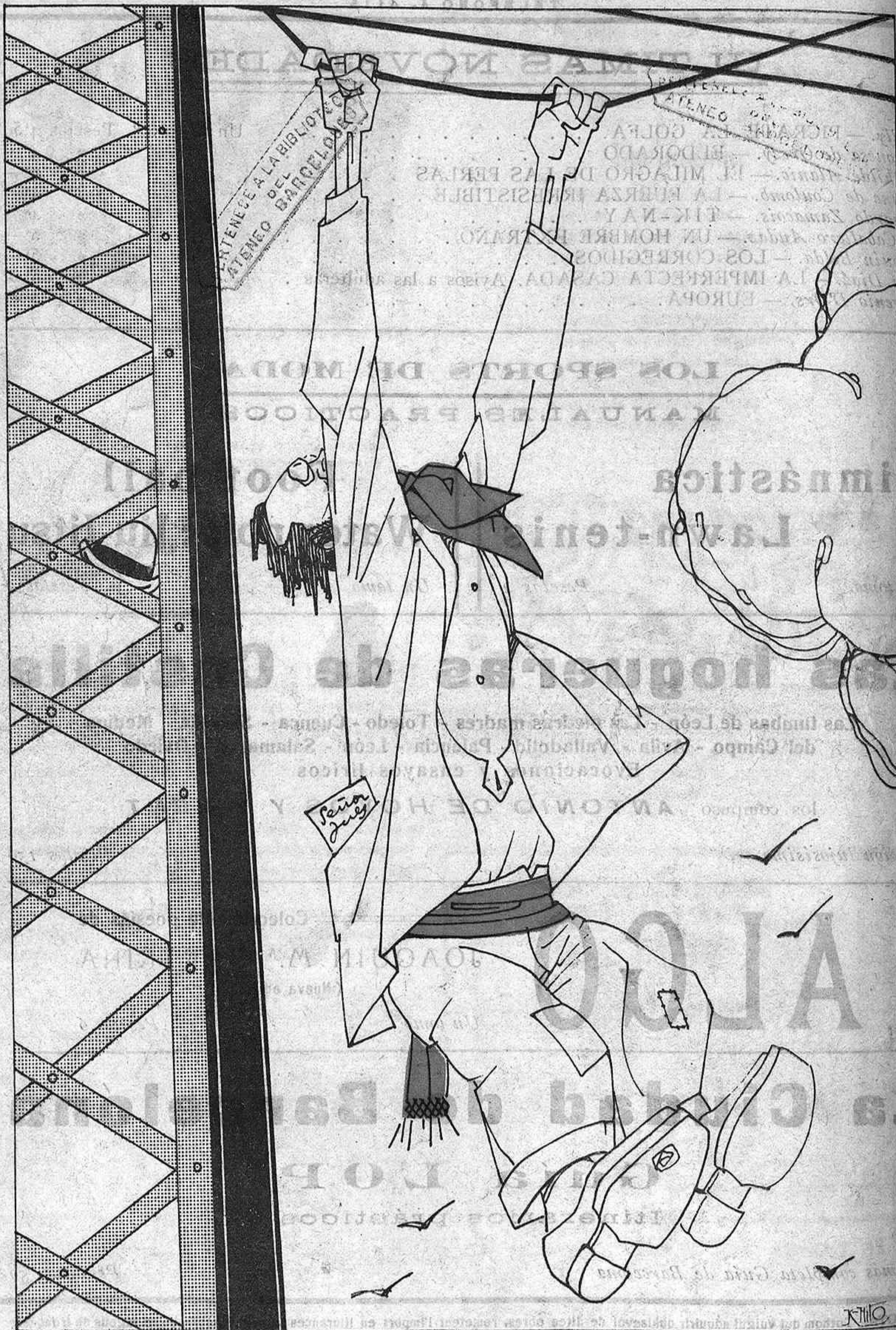
Guía LOP

Itinerarios prácticos

La más completa Guía de Barcelona

Pesetas 3'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebalxes.

EL SUICIDA

—Té, ara s'ha interromput la corrent. Senyor, que'n vingui aviat, sinó jo em cansaré!